

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Асомиддинзода Ҳусейн Муҳидин дар мавзуи “Рушди фаъолияти маърифатии хонандагони синфҳои болоӣ дар низоми таълими равиявӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Унвонҷӯ Асомиддинзода Ҳ.М. таърихи ташаккули мафҳуми рушди фаъолияти маърифатиро мавриди баррасӣ қарор дода, ба чунин хулоса омадааст аст, ки масъалаи баррасишавандаи педагогӣ ба таври ҷавобгарона мубрам мебошад, ки онро ҳам педагогҳо – муҳаққиқони ватанӣ, хориҷӣ, ҳам даврҳои шӯравӣ мавриди омӯзиш қарор додаанд. Вале таҳқиқоти муаллиф доир ба масъалаи мазкур на танҳо рушди фаъоли маърифатӣ, балки мушаххасан рушди фаъолияти маърифатиро дар хонандагони синфҳои болоӣ дар низоми таълими равиявӣ дахл мекунад, ки бо ин аз таҳқиқоти пешина тафовут дорад. Дар зери рушди фаъолияти маърифатӣ дар хонандагони синфҳои болоӣ дар низоми таълими равиявӣ унвонҷӯ таъсири ҳадафмандро ба хонандагони синфҳои болоӣ зимни таълим дар раванди таълими равиявӣ, ки ба ташаккули салоҳиятнокии таҳсилоти маърифатӣ мусоидат менамояд, фаҳмидааст.

Имрӯз таҳсилоти муосир дар марҳилаи таҳаввулотӣ ҷиддӣ қарор дорад. Аз ин рӯ, дар назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ба омӯзгорон барои татбиқи ислоҳоти соҳаи маориф вазифаҳои басо пурмасъулият гузошта мешавад. Бояд дар шароити мураккаби иҷтимоӣ иқтисодӣ дар хонандагон ҳиссиёти қавӣ ба таҳсилот ва аз худ намудани асосҳои донишҳои илмӣ бедор карда шавад. Ҳамзамон, дар марҳилаи ислоҳоти соҳаи маориф аз кормандони масъули соҳаи маориф ва омӯзгорон босалоҳиятнокӣ ва дорои тафаккури эҷодиро талаб мекунад. Ҳамзамон, барои шахрвандони ҷомеаи муосир, шахсони дорои маънавияти баланд ва фаъоле заруранд, ки қобил бошанд амалҳои созандаро дар шароити гуногун роҳандозӣ намуда, маҳорати ҳамкорӣ, фаъолиятнокӣ ва созандагиро намоиш дода тавонанд. Маълум аст, ки ноил гардидан ба ин ҳадаф бе баланд бардоштани самаранокии фаъолияти таҳсилӣ ва муносибати мусбат ба таълим амали мушкил аст.

Имрӯз метавон гуфт, ки маърифатнокии хонандагон афзоиш ёфта, нерӯи зеҳнии хонандагон барои азхудкунии асосҳои донишҳои замонавӣ тақвият ёфта истодааст ва хонандагон метавонанд овони таҳсил дар муассисаи таҳсилоти умумӣ ин ё он равияи таълимро интихоб намоянд. Таълими равиявӣ бошад, воситаи фардисозӣ ва фарқгузори раванди таълимӣ буда, имкон медиҳад, то ки мазмун, сохтор ва ташкили раванди таълим тағйир дода шуда, майлу рағбат, маҳорат ва малақаҳои хонандагон ба назар гирифта шуда, пешзаминаҳо барои таълими

хонандагони синфҳои болоӣ мутобиқан бо мақсадҳои онҳо ва майлу рағбатҳои касбӣ ташаккул дода шаванд.

Навгони илмӣ таҳқиқот аз он иборат аст, ки дар он **бори аввал**:

1. Технология доир ба рушди фаъолияти маърифатӣ дар хонандагони синфҳои болоӣ тарҳрезӣ шуд, ки хусусияти марҳилавӣ будани амалисозии амсилаи таҳияшуда ва шароити фаолият ва ташаккули натиҷаноки онро таъмин менамояд.

2. Амсилаи рушди фаъолияти маърифатӣ дар хонандагони синфҳои болоӣ тарҳрезӣ шуд, ки хусусияти хоси он концепсияи қорбасти ҳадди аксари имкониятҳои таълими равиавӣ барои ноилшавӣ ба марҳилаи эҷодӣ таҳаввулдиҳандаи салоҳиятнокии таҳсилу маърифатӣ аз ҷониби хонандагон мебошад.

3. Маҷмӯи шароити педагогӣ фаъолият ва ташаккули босифат дар низомии таълими равиавӣ амсила доир ба рушди фаъолияти маърифатӣ дар хонандагони синфҳои болоӣ аз ҷиҳати назариявӣ далелнок карда шуда, аз ҷиҳати озмоишӣ мавриди санҷиш қарор гирифт.

Хулосаҳои асосии таҳқиқоти Асомиддинзода Ҳ. М. далелнок буда, бо миқдори калони маводи назариявӣ ва амалӣ тақвият дода шудаанд. Натиҷаҳои аз ҷониби унвонҷӯ бадастомада имкон медиҳанд, ки дар бораи ихтисоснокии баланди муаллиф хулоса баровард.

Автореферат ва интишороти муҳтавои рисолаҳо пурра инъикос менамоянд.

Аз рӯи натиҷаҳои таҳқиқот дар маҷаллаҳои илмӣ дар рӯйхати КОА – и дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, тасдиқ гардида 8 мақолаи илмӣ ба ҷоп расонида шуданд.

Тартиб ва танзими автореферати диссертатсияи унвонҷӯ ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра мутобиқ буда, диссертатсияи Асомиддинзода Ҳусейн Муҳидин дар мавзӯи “Рушди фаъолияти маърифатии хонандагони синфҳои болоӣ дар низомии таълими равиавӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод гардидааст, қори баанҷомрасидаи илмӣ таҳқиқотӣ буда, ба талаботи КОА – и назди Президенти Ҷумҳурии мутобиқат мекунад ва барои ҳимоя дар Шӯрои диссертатсионии назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон тавсия карда мешавад.

Муаллими калони кафедраи “Мошинҳои ҳисоббарор, системаҳо ва шабакаҳо”-и факултети физикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, номзоди илмҳои педагогӣ

Восидов Шамсиддин Юсуфович

Имзои Восидов Ш.Ю. –ро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо ва қорҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

28.06.25

